

Datum
2017-11-22
Vår referens
Jan Haak
Planeringsdirektör
Jan.Haak@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Levande Malmö - avrapportering STK-2016-860

Sammanfattning

Från stadsbyggnadsnämnden har inkommit en avrapportering av projektet Levande Malmö som initierades genom Budget 2014. Projektet syftar till att klargöra frågan om vad som krävs för att bygga staden tät, grön, blandad och levande för att därigenom överbygga sociala, mentala och fysiska barriärer i ett segregerat Malmö. I rapporten föreslås bl.a. att utvecklingen av Holmastaden organiseras och drivs i ett samordnat program samt att utreda förutsättningar för att Malmö i början av 2020-talet anordnar en "stadsbyggnadsexpo" med sociala förtecken. Kommunstyrelsen föreslås uppdra åt stadskontoret att remittera projektrapporten till berörda nämnder och bolag och därefter åtkomma till kommunstyrelsen med ett samlat förslag. Ett betydelsefullt underlag vid remissbehandlingen är bl. a. "Slutrapport från kommissionen för ett socialt hållbart Malmö - Nu fråga om förslag på inriktning av det fortsatta arbetet för en socialt hållbar utveckling (STK-2013-145)".

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att uppdra åt stadskontoret att remittera projektrapporten till berörda nämnder och bolag för synpunkter och därefter återkomma till kommunstyrelsen med ett samlat förslag senast i april 2018.

Beslutsunderlag

- Följeforskningsrapport
- Rapport
- G-Tjskr / KS 2016-11-30 / Levande Malmö - avrapportering

Beslutsplanering

KS Fördelningsmöte 2016-09-12
Stadsutvecklingsberedning 2016-10-18
Kommunstyrelsens arbetsutskott 2017-11-27

Ärendet

I samband med beslut om budget 2014 avsatte kommunfullmäktige 1 000 000 tkr per år för 2014 och 2015 för projektet *Levande Malmö*. Ett antal oberoende experter gavs i uppdrag att göra

en forskningsöversyn, samla goda exempel från andra städer i Sverige, Europa och världen och presentera åtgärdsförslag som stödjer hur en tät och grön stad ska utformas för att bidra positivt till folkhälsa, integration och företagsamhet.

Från stadsbyggnadsnämnden har nu inkommit en avrapportering av projektet. Projektet har drivits förvaltningsövergripande och samordnats av stadsbyggnadskontoret. Rapporten innehåller ett antal slutsatser och även rekommendationer med förslag till beslut.

Lärdomar och slutsatser

I rapporten poängteras inledningsvis att åtgärder i syfte att bryta barriärer kräver att organisatoriska och finansiella strukturer fungerar optimalt och i samklang utifrån gemensamma mål.

Inom kommunen pågår många överlappande initiativ och projekt, ibland med oklara inbördes relationer. En tydlig och samordnad prioritering av satsningar – på kort och lång sikt – med utgångspunkt i de nyttor de tillför staden är väsentlig. Vidare krävs lokal kraftsamling med skarpa målformuleringar och tydlig koppling till vardagliga realiteter i olika stadsdelar. Genom en målstyrning som stödjer och styr beslutsprocesser, prioriteringar och investeringsstrategier kan förutsättningar skapas för att bryta barriärer i enlighet med uppdraget för Levande Malmö.

Långsiktighet med ett territoriellt perspektiv

En andra slutsats är att det är nödvändigt att ha ett långsiktigt perspektiv i alla åtgärder och att initiera processer på tvärs med kommunens förvaltningsorganisation genom t ex geografiskt baserade organisationsstrukturer, exempelvis ”program” i enlighet med den modell för styrning av kommunens investeringsportfölj som är under utveckling och som kan agera territoriellt snarare än sektoriellt. Enligt rapporten behövs en territoriell stadsutvecklingsorganisation med tydliga mål, definierade resurser, särskild ekonomi och fokus på genomförande.

När kommunens stadsområdesindelning upphör behöver nya lokala funktioner och metoder för stadsutveckling i olika delar av staden utvecklas. Initierade projekt med detta syfte, som Case Lindängen och Amiralstaden (inom ramen för Malmömodellen, ’Innovationsarena Bygg Malmö helt och hållbart’ i beviljad ERUF-ansökan) kan fungera väl som pilotprojekt. Holmastan föreslås av Levande Malmö som ett nytt projekt med liknande upplägg..

I Holmastan kombineras möjligheten till att fysiskt brygga över barriärer genom ny bebyggelse med behovet av att överbrygga sociala barriärer mellan olika platser. Det finns behov av att snabba och mindre kostnadskrävande insatser genomförs i det korta perspektivet som stöd för långsiktiga processer, exempelvis genom att på olika sätt nyttja och aktivera stadsrummet för att på så sätt bidra till ’platsbyggande’ och samtidigt skapa förståelse hos invånarna att förändringsprocesser pågår.

Delaktighet

Vidare poängteras att delaktighetsprocesser som inkluderar medborgare, föreningsliv, organisationer och näringsliv kan fungera som ett överbryggande och sammanbindande kitt som gynnar det lokala områdets utveckling. Förhoppningsvis kan många av de brister som finns i efterkrigstidens storskaliga bostadsområden med rätt metoder vändas till möjligheter. Malmö har med sin kompakta stadsstruktur relativt sett goda förutsättningar jämfört med städer där ytterområdena består av ”satelliter” på stora avstånd mellan varandra.

En lärdom är att kommunen ibland måste släppa på sina revir i förhållande till initiativ som kommer underifrån. Vissa ramar behöver dock sättas av kommunen men motstående intressen får inte nonchaleras. I det fortsatta arbetet med Holmastan är detta en betydelsefull aspekt som kontinuerligt behöver diskuteras med de boende.

Prioritering, finansiering och ledarskap

Finansieringsmodeller som möjliggör effektivt mark- och lokalutnyttjande och som bidrar till synergieffekter, långsiktigt goda lösningar och samhällsekonomiska besparingar behöver utvecklas. Det finns därtill behov av tydliga uppdrag från kommunfullmäktige till alla berörda nämnder och förvaltningar för att kunna få till stånd ett mer effektivt markutnyttjande och för att kunna bygga staden tätare och på så sätt bidra till att bryta fysiska och sociala barriärer. För att lyckas uppnå syftet med Levande Malmö krävs ett tydligt och starkt ledarskap på alla nivåer i den kommunala organisationen som ser förbi revir och förvaltningsgränser, som inser innebörden av att samverka och som därtill är prestigelöst och ödmjukt inför gemensamma utmaningar.

Rekommendationer

I rapporten föreslås att kommunfullmäktige:

- 1) Uppdrar åt alla förvaltningar att med andra aktörer, såväl kommunala som externa, så långt möjligt samutnyttja den mark och de lokaler som respektive förvaltning förvaltar, för att därmed bland annat utnyttja möjligheter att skapa barriärbrytande mötesplatser när kärnverksamheten inte använder lokalerna.
- 2) Uppdrar åt kommunstyrelsen att upprätta en stödfunktion bestående av fria processagenter i syfte att dels underlätta för samutnyttjande enligt punkt 1) och dels för implementering av arbete på tvärs organisationen, särskilt med experthjälp för att överkomma praktiska och administrativa hinder och kortsiktiga ekonomiska blockeringar.
- 3) Uppdrar åt stadsbyggnadsnämnden att i samarbete med projektet för utvecklad investeringsstyrning och berörda aktörer utveckla Holmastan som ett program. Program Holmastan kan bli en del i kommunens investeringsportfölj med en samlad ekonomi för infrastruktur, byggnation, kultur, skola, fritid och stadsmiljö med en organisationstruktur som får ett tydligt och samlat mandat. Program Holmastan innebär att utifrån platsen mellan Holma och Kulladal (med Pildammsvägen) samla de kommunala förvaltningar, företag, boende och andra aktörer som tillsammans kan realisera ett barriärbrytande arbete som omfattar skola, bostäder, service, kultur, arbetsplatser, grönska med mera.

Det gemensamma målet för Program Holmastan bör inledningsvis, med särskilt fokus på barns och ungas uppväxtvillkor, koncentreras till ett samlande stråk med kommunal service från en planerad förskola i Kroksbäcksparken genom Holma till Kulladal – i planprogram för Holmastan kallat 'Barncampus'.

- 4) Uppdrar åt kommunstyrelsen att i samråd med berörda nämnder, förvaltningar och andra aktörer utreda förutsättningar för att Malmö i början av 2020-talet anordnar en 'stadsbyggnadsexpo' med sociala förtecken. Arrangemanget ska fungera som en stark drivkraft för att få till stånd fysiska åtgärder som avspeglar hur Malmö stad har uppnått

syftena med Levande Malmö och Kommissionen för ett socialt hållbart Malmö.

Expon kan bygga på stadsutveckling i anslutning till stationslägen på Kontinentalbanan/Malmöringen/(Malmöpendeln) samt andra utvecklingsområden som Nyhamnen och Holmastan samt andra åtgärder under tiden fram till arrangemanget för att aktivera stadsrummet på olika sätt i form av arrangemang, händelser och offentliga mötesplatser.

Stadskontorets synpunkter och förslag

För att få en bred belysning av projektrapportens rekommendationer och förslag föreslås kommunstyrelsen uppdra åt stadskontoret att remittera projektrapporten till berörda nämnder och bolag för synpunkter och därefter återkomma till kommunstyrelsen med ett samlat förslag. *Slutrapport från kommissionen för ett socialt hållbart Malmö- Nu fråga om förslag på inriktning av det fortsatta arbetet för en socialt hållbar utveckling (STK-2013-145)* är ett betydelsefullt underlag vid remissbehandlingen.

Ansvariga

Jan Haak Planeringsdirektör

Andreas Norbrant Stadsdirektör